

DE GEBOORTE VAN DE MENS

22 maart 1957

Goedenavond vrienden,

Ik moet u aan het begin van deze bijeenkomst erop wijzen, dat wij, sprekers van de Orde, niet alwetend of onfeilbaar zijn. Mijn onderwerp voor deze avond staat zijdelings met de vorige onderwerpen in verband: de geboorte van de mens.

De geboorte van de eerste mens ligt al héél, héél lang lang achter ons. Indien men deze wereld op het ogenblik beziet, deze wereld, waarop veel beschavingen zijn ontstaan en ondergegaan, dan is het wel eens moeilijk nog terug te gaan naar de vreemde periode in het verre verleden, toen één enkele gedachte van een dier een mens maakte. Toch was juist dit hetgeen dat het ons mogelijk maakt, wanneer wij op aarde moeten vertoeven, als mensen, als redelijke wezens te leven; is het dit juist, wat het ons mogelijk maakt om bewust in de stof te streven, te zoeken naar een hoger doel, te streven naar iets wat achter onze horizon ligt, ook achter onze geestelijke horizon.

Het landschap, de omgeving, was in die dagen nog heel anders dan tegenwoordig. De luchten waren grijs en zwaar. Maar één enkel ogenblik doorpriemde zo nu en dan één felle zonnestraal de grauweheid en verhelderde kort, maar verblindend een klein stukje van de vocht-druipende vegetatie. Overal stond aan de horizon de rode gloed van veel werkende vulkanen. De aarde sidderde zo nu en dan, alsof zij nog niet wenen kon aan het pantser van vaste stof, dat rond haar gloeiende kern was gelegd. In de varenachtige wouden in de uitgebreide moerassen een leven, onvoorstelbaar voor de tegenwoordige mens.

Schaduwachtige kolossen, slangen zó groot, dat je ze tegenwoordig ten hoogste nog in sprookjes tegenkomt. Dieren, klein en snelvoetig, in de zonderlingste vormen. De wereld vol van wonderbaarlijke dingen. Bloemen ook al. Gele doodsbloemen, verlept reeds, wanneer zij opengaan. Vleeskleurige bloemen, die er uitzien, of zij de vruchten zijn van een lang gegraven graf. Het is een sombere wereld, waarin de mens wordt geboren. Geen wereld vol van vreemde betovering, maar vooral vol van onheilspellende dreigingen.

Nu stel ik op het ogenblik de geboorte van de mens voor als een gebeuren in een enkel individu; u begrijpt, dat dit niet waar is. Over heel de wereld, overal waar toen de bruggen van de continenten de wateren verdreven, overal, waar toen leven was, heeft een zelfde geheimzinnige invloed gewerkt. Hetzelfde ontwaken heeft zich op veel plaatsen afgespeeld. Nu hier, dan daar; nu wat vroeger, dan daar weer wat later, zijn er overal eenlingen opgestaan, die zich van de kudde losmaakten en zichzelf bewust werden: "zie, ik kan handelen, ik moet beter en sneller leren denken dan mijn omgeving, alleen zó zal ik meer kunnen zijn wat ik begeer te zijn, de meester van alles wat mijn aandacht trekt, bezitter van alles wat mij de moeite waard lijkt om te bezitten".

De chrysalis (verpopping; Red.) van de eerste mens was een dier, dat gejaagd werd door angsten en begeerten. Stelt u zich voor: er wordt een kind geboren in een kleine stam. Een stam van misschien tien of twaalf mensdieren. Wat wijfjes, een oudere en een paar jongere mannetjes trekken door de omgeving en voeden zich met hetgeen het toeval hen biedt. Voortdurend zijn zij daarbij op de vlucht. Nu eens jaagt hen een onheilspellend buigen en kraken van de varenbomen, dat het beeld van een prehistorische verschrikking naderbij schijnt te doen komen, dan weer jaagt hen het vreemd-vochtige geschuifel ergens in het moeras, dat hen doet vrezen, dat zo dadelijk de spadevorigmige kop van een van de moerasdieren op zal doemen en zich een prooi zal eisen. Altijd weer vluchten.

Altijd wegtrekken is het lot van deze stam. En daar nu wordt een jong, een kind geboren. Het klampt zich aan de moeder vast, maar moet al ras meelopen en hollen met de anderen. Zo gaat het jaren voor deze jonge mens verder. Niet denken over morgen, niet denken aan gisteren. Voedsel zoeken en verder vluchten zonder doel, dat is alles. Een voortleven met alle zintuigen gespitst om het gevaar te bemerken, dat misschien in de omgeving is, altijd weer vol honger, vol met een ongestild verlangen. Het jong wordt groter. Op een ogenblik komt even de zon door. De anderen vluchten, want het is een ongewoon verschijnsel. Het is iets, wat in verband staat met dreiging, met ongeziene machten, met goden of demonen, die ze wel niet kennen, maar vaag

aanvoelen als deel van de natuur. Maar het jong, het kind blijft staan. De zon is warm en koesterend. De ogen zijn pijnlijk verblind, want het licht is veel te fel. De ogen zijn slechts aan een grauw halfduister gewend. Het jong beschermt zich de ogen met de handen, maar blijft staan. Onwillekeurig richt het zijn gelaat naar boven; in de warmte voelt het een vreemde, weldoende kracht. Het weet niet dat dit maar een stoffelijk verschijnsel is, de zon.

Het voelt een vreemde kracht en die kracht heeft betekenis. Zo wordt in het nog jonge dier een droom, een herinnering geworden. Een herinnering die het jaren lang zal doen denken en zoeken naar iets, wat ligt buiten het erkende, stoffelijke leven, buiten het direct voor het dier bevatbare. Want zonlicht is geen eten, maar altijd weer een herinneren, een terug denken naar de zon en een noemen van de feiten, die met haar verschijnen gepaard gingen. Zo ontstaat een bewust geheugen, een leren uit gisteren op meer bewuste manier en zondert de eenling zich geestelijk af van de kudde. De kudde, die een dergelijk onregelmatig gedrag niet gedooft.

Zo zwerft door de wouden eenzaam een mens, verbitterd. Een dier nog eigenlijk, maar een dier, dat zichzelf leert beschouwen in relatie tot en ten opzichte van zijn omgeving. Een dier, dat plotseling, als gedreven door een geheimzinnige kracht, zich op de groep stort, - onverwacht - en zich een jong vrouwtje roof, waarmee het wegtrekt. Eerst wordt het achtervolgd door de heidense kreten van degenen, die hij zo gestoord heeft, dan alleen in de eenzaamheid van de vreemde wouden met het wezen dat hij geroofd heeft. Een taal kent hij niet, wel zijn er reeksen van eenvoudige geluiden, die nu dit, dan dat kunnen betekenen, naargelang de toestand van de omgeving. Maar nu het eerste verlangen bevredigd is, gaat de tocht verder, een zoeken naar het onbekende. Waar anderen vluchten voor de bulderende vulkanen, gaat de eerste mens juist naar deze gebieden. Want in de rode gloed schuilt een beeld van het zonlicht, dat hij begeert. Zo begint het... Een beeld, een ervaren, een begeren, dat de verdere mogelijkheden en gewoonten van het ogenblik wegdrukt. Een kort ogenblik van ongekend beleven, dat plotseling geheel het bestaan verandert en in het streven andere, niet zo redelijke tendenzen legt.

De eerste gedachte van de mens wordt geboren door een toeval. Of was het geen toeval? Wij kunnen natuurlijk hier uitvoerig gaan spreken over geleidegeesten, leidende krachten en de wil van de Schepper. Maar het feit blijft: wat licht van de zon en een wezen wordt van dier tot een wordende mens. Dat is feitelijk zo gebeurd. Je zou er natuurlijk heel lang over kunnen filosoferen. Maar de gevolgen van een dergelijk onverwacht ervaren zijn vandaag nog geldig. Eén enkele ervaring in jezelf, die ligt buiten de wereld van het gewende, het gekende en aanvaarde en heel je wezen gaat zoeken om het ongekende te vinden, het opnieuw te beleven, het vast te nemen en erin op te gaan. Hoe ging het verder?

De eerste mens werd niet meer alleen gedreven door zijn angsten en de noodzaak samen met de stam in een betrekkelijk grotere veiligheid het noodzakelijke voedsel te zoeken. Het streven naar veiligheid, wat onbewust ook de stam steeds heeft gedaan, krijgt een geheel andere betekenis. De ene mens moet wegtrekken met het vrouwtje, dat hij zich geroofd heeft. Hij moet een gebied vinden, waarin hij met haar alleen kan leven, waar hij veiligheid kan vinden en toch zich kan voeden. Zo komt de eerste mens tot een zich verbergen tussen de grote rotsen en stenen. Hij woont nog niet in holen, dat komt later pas. Maar hij zoekt zich een plaats met veel bombarieën (vallende stenen; Red.) en rolstenen uit, die aan de voet van een vulkaan ergens liggen. De steen kent er misschien nog de zachte warmte als overblijfsel van de lava die zij is geweest. Ondanks de demonische vuren, die dreigend branden in de berg, ondanks de kaalheid van de vlakten rond haar zetelt de mens voortaan juist daar en leert de kleinere dieren kennen, die aan het bos ontvluchten. Hij vecht met de kleinere draken om zijn leven en riskeert soms voor een paar wortels de dood. De dood, die voor die mens geen verschrikking kent. Het is voor hem een einde. Je begeert het niet, maar ander begeren kent hij wel. Overweldigend sterk soms. Dan is het beter je leven te beëindigen in een streven naar de vervulling van je verlangen dan onbevredigd verder te moeten leven. Vrouwen worden geroofd, de gemeenschap wordt groter, er worden kinderen geboren. Langzaam maar zeker komen ook andere uitgestotenen van stammen en er groeit een nieuwe groep. In het begin telde zij misschien ten hoogste 10 tot 12 man, maar sterker en sterker wordt zij en in haar blijft behouden de droom van de eenling, die als eerste zocht naar het licht en die stoffelijk al lang ten onder is gegaan.

Bij allen overheerst één gedachte: ergens is een verblindend wit licht. Dat licht is machtig... Zij vluchten soms nog voor het vuur. Zij weten het niet te behoeden (onderhouden; Red.) en te gebruiken. Soms durven zij zich te warmen aan de vuren van de natuur. Maar vuur maken, vuur voeden en bewaren kennen zij nog niet. Toch wordt steeds sterker de gedachte geboren, dat in het vuur iets ligt van het begeerde licht, van de ongekende zon. Het vuur wordt tot een symbool

van het licht waarover het eerste jong heeft gedroomd. Klanken beginnen een uitdrukking hieraan te geven; klanken krijgen meer bepaalde betekenis. Een primitieve taal wordt geboren. Zo wordt één enkel ervaren, één enkele gedachte het begin van een grote ontwikkeling. Juist het gemeenschappelijk zoeken naar het licht, het gemeenschappelijk streven maakt de verhoudingen in de stam anders dan voordien mogelijk was. Er is niet meer een elk voor zich leven binnen de gemeenschap, alleen beheerst door de kracht van de oudste. Er komt een soort discipline, zij het zeer vaag en niet altijd geuit. Dit komen van (een) zekere discipline, het onderling zoeken en bieden van bescherming, en zekerheid, een gezamenlijk optreden als jagers tegenover de tot nu toe onaantastbaar sterke dierenwereld verandert heel het beeld van de mensheid.

Het dier verdwijnt en er blijft nog de mens. O, het gezicht is nog plat, de neusgaten liggen groot en vlak tegen het gelaat. De mond is groot en heeft zware scherpe tanden. De ogen zijn normaal ontwikkeld, maar daar boven vinden wij nog een derde centrum van waarneming. Iets wat overgevoelig is en beschermd moet worden door haren als een ruwe vacht. Maar zij nemen hiermee waar, zoals een vleermuis zijn trillingen uitzendt en als met radar de hindernissen bemerkt, die hij niet kan zien. Zo voelt de mens aan, waar leven en dood is. Hierdoor voelt hij, als een geheimzinnige stemming, de eigenschappen en waarden van de omgeving aan. Dit ontwikkelt zich verder en verder. Het denken vordert eveneens meer en meer. Toch kunnen deze wezens niet dromen dat eens de wereld een werkelijke wereld van mensen zal zijn, gevuld met hun afstammelingen, die meester zijn over alle dieren. Mensen, die ongetelde jaren later - met een zeker huiverachtige bewondering - in hun musea staan te kijken naar de resten en reconstructies van de oude draken, van de vorst van de bloeddorst, de tyrannosaurus rex; mensen, die met een verwonderde vertedering kijken naar tekeningen van de oertypen van de huisdieren als het paard en de hond. Daarvan kan men nog niet dromen, men weet immers nog niet eens, hoe het vuur te hanteren. Maar de prille mens denkt. En uit het denken van de eerste mens is uiteindelijk heel uw maatschappij geboren.

Ik geloof dan ook, dat wij evenzeer zullen kunnen zeggen: er wordt een mens geboren op het ogenblik, dat er een werkelijk nieuwe gedachte geboren wordt, want nu op het ogenblik is de algemene lijn van ontwikkeling, de waarde van het menszijn vast gelopen. Ik wil niet zeggen, dat de mensheid het er nu zo heel slecht heeft afgebracht. Wanneer u rond u kijkt, ziet u daar een mooi voorbeeld van beschaving. Er is cultuur. Er is kunst. Maar er ontbreekt nu nog iets. Het visioen, dat de mensen samen bindt. Er ontbreekt dat ene Licht, dat ene erkennen van wat eens de eerste denker onder de dieren tot de eerste mens deed worden. De kracht, die ook anderen later meer en meer samen deed komen en streven, die hen zich deed onderwerpen aan een soort van lakse discipline, die niet alleen uit geweld voortkwam. De kracht, die mensen deed jagen en werken in gezamenlijke pogingen tot uiteindelijk een van de eerste beschavingen, een beschaving van holenmensen daaruit kon voortkomen. Hieruit werden de eilandbewoners geboren, die lang voor de oceanen ook maar iets van hun huidige vorm hadden, reeds met primitieve vaartuigen leerden storm en gevaar te trotseren.

Aan het einde van die ontwikkelingen staat u met uw huidige wereld. Een wereld, die althans in haar huidige vorm, op haar laatste benen loopt. Een wereld, waarin het atoom als een gevaar dreigt, een wereld die een weg zoekt naar de sterren misschien. De wereld van het gedemocratiseerde egoïsme. Zo is er weer een soort van oerwereld ontstaan. Alleen staan nu in de plaats van de varenbomen en de geheimzinnige dodelijke planten grote fabrieken met rokende schoorstenen en in de plaats van moerassen vinden wij nu de grote huizenzeeën, waarin alle menselijkheid dreigt te verdrinken; in plaats van de geschubde monsters, die dreigden in de nacht, nu auto's, die met felle koplampen onverschillig naar een onbekend doel razen en evenzeer dood en verderf kunnen betekenen voor iemand, die geen acht slaat op hun steelse komst, zoals eens, vreemd zovend de pterodactyl op leerachtige vleugels door de luchten zweefde en met zijn getande bek hunkerde naar dood en prooi. Zo tekenen thans lichten en geluiden de weg van vliegtuigen in de nacht, of dreigen met nevelbanen in de lucht en luid gehuil de moderne doodsjagers in de hemel. Het is een wereld geworden, die zo niet verder kan gaan. Wij mogen vol bewondering zijn voor alles, wat deze wereld bereikt heeft, maar de mensheid van heden gaat onder in het dierlijke egoïsme, wanneer er niet opnieuw een gedachte komt, die nieuw is.

Je kunt natuurlijk zeggen, dat er veel van die gedachten waren. Je kunt wijzen op Jezus, Die toch ook op deze aarde heeft geleefd, op de Boeddha's, op de wijzen van China. Je kunt steeds weer aantonen, dat er nieuwe geestelijke waarden ontwaakt zijn, dat er nieuwe gedachten waren,

steeds weer. De waarde van al deze dingen was uiterlijk. Iets uiterlijks nu kan alleen de uiterlijke omstandigheden wat wijzigen, maar niet de drang van de mens. Het belangrijke van het licht bij deze eerste mens was niet het licht op zich zelf, of de aanvaarding ervan. Ook niet de moed, die nodig was om als eerste in dit felle licht te blijven staan. Dit alles was bijkomstig. De droom van het licht als iets bijzonders, als een kracht in jezelf, als iets, wat deze ene mens in zich kon dragen als een stil geheim, het grote verlangen, dat geheel zijn leven regeerde, dat hem zijn primitieve maatschappij met al haar voordelen, al waren deze dan in uw ogen zeer gering, deed verloochenen, die droom is noodzakelijk. De kracht (om) een weg voor jezelf durven zoeken. Dat is ook vandaag nog noodzakelijk. Je hebt behoefte aan een nieuwe gedachte, aan een nieuw ideaal, waarvoor je wilt leven en sterven. Iets, wat zozeer deel van je wezen wordt, dat je het niet los kunt laten, ook al zou je het willen. Je hebt een behoefte aan innerlijke kracht, die als uit het Goddelijke geboren, je nog voortstuwt, wanneer je allang niet meer redelijk kunt weten, waar je gaat.

Er wordt een mens geboren. Ook vandaag misschien. Een kind speelt op de straat. Het kijkt omhoog, ziet een paar lichtflitsen in een tuit (bundel?), een blauwe hemel misschien en een drijvende wolk. Duizenden kinderen hebben dit voordien al zo gezien. Maar in plaats van verder te gaan met spelen en rumoeren blijft dat ene kind een ogenblik staan, geboeid door het onbegrepen. In dat kind is er iets nieuws gekomen, een verlangen misschien om naar de sterren te reizen, maar waarschijnlijker een vaag aangevoeld nieuw concept omtrent het mens-zijn, de noodzaak als mensen gezamenlijk te streven en te werken.

Laat ons eerlijk zijn, vrienden. Je spreekt nu wel over mensen en mensheid, maar hoe vaak is de mens uiteindelijk niet een achter wat gepolijste manieren verborgen dier? Hoe vaak komt het beest in de mens weer op de voorgrond, wanneer er ook maar een ogenblik van angst of nood is? Denk maar eens aan een mensenmenigte in paniek. Kijk naar de mensen, die alleen maar haast hebben bij treinen en trams. Kijk naar de mensen, die macht of rijkdom nastreven ten koste van alles en anderen daarvoor rustig doden of doen lijden, wanneer het niet anders kan.

Kijk naar uw politiek, die niet meer vraagt of de mensen werkelijk gelukkig zijn, of de onderdanen werkelijk in het leven waarde vinden, maar die alleen nog maar hol en leeg beweert: wij zien verder... . In het verder zien dreigt men daar ook steeds weer te vergeten, dat de massa is opgebouwd uit individuen, dat heel de wereld bestaat uit die kleine mensen. De wezens, die in de ogen van de zogenaamde groten zo dom zijn en zo onbewust, zo gemakkelijk te leiden en te misleiden. Toch zijn het juist die mensen, die een wereld zouden kunnen bouwen, of vernietigen. Het zijn niet de grote denkers, die dit doen; het zijn de kleine eenlingen, die het licht in zich kunnen dragen, waarmee zij onbegrepen een wereld kunnen hervormen.

Waar eens de zee verlaten lag, de nevels slechts nu en dan verstoord door de schim van een oerwezen dat zocht naar een prooi, gaan nu de grote stomers over de oceanen. Daar, waar eens de grote horden van de mammoeten en wolharige rhinocerossen gingen, de reuzen van de komende koude wereld, ligt nu een eindeloze ijsvlakte. Daarboven gaan de vliegtuigen en groeten elkaar in het voorbijgaan. De wereld is sterk veranderd, maar de mensen zijn gelijk gebleven. Er moeten eerst nieuwe gedachten komen voor ook de mensheid zal kunnen veranderen. Een gedachte, die iets hoger stelt, zelfs als een waarheid, die niet begrepen wordt. Geen fabeltjes over God. Het is mooi om over God te denken en te spreken. Zeker.

Maar God te beleven is de enige mogelijkheid om hierin werkelijkheid te vinden. Al het andere is waan, dat is vernis. Ik zou haast geneigd zijn om hier een term van een van de Nederlandse cabaretiers te lenen. Deze term omschrijft het geloof en denken aan God van zovele mensen als "waterverf". Op het ogenblik, dat er nood is, op het ogenblik van behoefte en begeerte, is het geloof meestal wel weer vergeten. Dan spoelt het weg onder het geweld van 's levens stromen. De eerste traan breekt vaak reeds het geloof. Je houdt je er aan vast, omdat het zo hoort, want zó is de mode. Je klampt je er vast aan, omdat je niets anders weet en niets anders hebt geleerd. Maar een werkelijk intens geloof, een waar geloof, een beleven van de Goddelijke Kracht, dat de mens in staat stelt om nieuwe wegen te gaan, waar vinden wij dat?

Toch zal er een dergelijke Kracht moeten komen wil de mensheid verder kunnen gaan. Zoals ik reeds zei, het kan vandaag geboren zijn ergens in een mens, in een kind. Hier zal een vrouw dromen en daar zal een man een nieuw doel in het leven vinden. Over heel de wereld zijn de mogelijke invloeden verdeeld. Hier zal iemand plotseling beginnen sneller en scherper te denken dan anderen en een nieuw doel zien. Daar zal iemand de strafheid van het regime, waaronder hij gebonden is, wraken, voor zich een soort van vrijheid zoekende die niet meer aan banden kan worden gelegd door gewoonten en partijvoorschriften. Misschien dat op dit ogenblik ergens in

een parlement iemand zit, die zich opeens realiseert: mijn verantwoording tegenover de mensen is een andere dan alleen maar toezien op een regeren volgens een bepaald systeem. Over heel de wereld, in alle standen, onder alle rassen zal het kunnen komen. Een Bantoe-neger ergens bij de grote wouden, een peone op de velden, een zakenman ergens in een metropolis, allen tegelijk vinden zij een nieuwe gedachte. Een enkele gedachte maar. Maar die ene gedachte is voldoende, want die ene gedachte betekent dan een verandering in de wereld, een ommekeer in de bestemming van de mensheid.

Het begint natuurlijk bij de uitgeworpenen der aarde; zo is het altijd begonnen. De eerste stam, die door de eerste mens rond zich werd vergaard, wat was het uiteindelijk anders dan een reeks van ongelukkigen die, niet geheel normaal geboren, weggejaagd werden uit de stam, zo zij al niet werden omgebracht na de geboorte. Degenen, die door temperament, in de stam aangevallen en verslagen werden en nog net met het leven, zwaar gewond weg konden sluipen, vóór de regeerder van de kleine gemeenschap hen doodde met tanden en klauwen. Zo zal het ook nu weer gaan. Zo gaat het immers altijd. Zo is het gegaan in de dagen van het christendom ook. Wat waren de volgelingen van Jezus uiteindelijk? Een paar Essenen, zonderlingen, die maar half in de gemeenschap werden aanvaard, een paar vissers, roekeloze avonturiers van de verraderlijke meren. Een tollenaar, een landverrader. Allemaal typen van mensen, waar men zeker niet van zou zeggen, dat zij tot de besten behoorden. Het is niet een aantal mensen dat aan de top staat van het zogenaamde waardige mens-zijn, dat hier geroepen wordt.

Vrienden, er werd eens een mens geboren, maar er zal weer een mens en daaruit een nieuwe mensheid geboren worden. Alles, wat er op de wereld is gebeurd in vele miljoenen van jaren is niets anders dan een voorbereiding. Een voorbereiding voor een groter en beter doel, voor groter en nieuwer bewustzijn, zoals eens de primitieve mensenrassen zichzelf en elkaar gedood hebben in hun verwoede strijd tegen de vernieuwing, zodat zij als dolle honden schuimbekkend door de wereld gingen, niet meer achtend het gevaar van verschrikkelijke dieren en van de natuur, alleen maar omdat er een stam was, sterker en machtiger dan zij, alleen maar omdat zij niet meer konden zoeken, jagen en grazen, waar zij maar wilden, omdat hun wereld voorbij was, zo zal het ook gebeuren in deze dagen. Er is een strijd te wachten. Die strijd komt uit een nieuwe gedachte voort, waarbij elke eenling opnieuw voor zich zal moeten gaan zoeken naar zijn God, waarbij elke eenling alleen en zonder uitvluchten zijn verantwoordelijkheid zal moeten dragen, èn tegenover zijn wereld èn tegenover zijn God.

De tijd komt, dat het afgelopen is met de organisatie van heden. De dag zal komen, dat de wapens van heden verborgen worden en zoals eens in het verleden worden tot een overlevering omtrent een verloren en magisch geheim, zoals een shaman de vertegenwoordiger was van hetgeen nu de wetenschap gebruikt, het magische geheim vanuit Salomo's dagen, zoals de vergelijking bij de oude Chinezen die sprak over de atomen, die heden evenzeer bekend zijn. Wij kunnen er beter over zwijgen. Wie het zoeken wil, kan het vinden in de overleveringen en de oude geschiedenis. Maar één ding is zeker: verandering komt er. Dat houdt niets en niemand meer tegen, geen staat en geen organisatie. Geen mens met zijn angsten en geweld kan dit nog voorkomen. Door heel de wereld gist het reeds. Een gisting die op het eerste oog misschien niet zo gevaarlijk is.

In Moskou weigert de jeugd de partij-principes te volgen. In Kiev is er een demonstratie van opstandige boeren. In Siberië onttrekken de Boeddhisten zich aan arbeidsvoorschriften. Onder verschillende Mohammedaanse sekten ontstaat steeds meer strijd. Een nieuwe openbarings-godsdienst openbaart zich in Thailand. Stakingen in Engeland. Dreigende stakingen en schermutselingen tussen werknemers- en werkgeversorganisaties in de Verenigde Staten. Revolutie dreigt in Brazilië. Een komende lonen en prijzenslag in Nederland. Zoeken naar een Europese markt, maar een niet feitelijk vinden van de samenwerking, die daarvoor noodzakelijk is. Het zijn allemaal symptomen, tekens, die meer en meer bewijzen, dat de mensheid op deze manier zonder meer niet veel langer verder kan gaan.

Een teken, dat het egoïsme van de mens, zij het misschien vaak een groepsegoïsme tegenwoordig, alsook de overhand dreigt te krijgen. Een bewijs, dat de mensheid het zelf denken meer en meer gaat verwaarlozen en de gedachte ziet als iets, dat je alleen nog maar zult gebruiken, wanneer het nu helemaal niet anders meer kan.

Een nieuwe gedachte wordt geboren. Met deze nieuwe gedachte komt de dageraad van een nieuwe mensheid en een nieuwe wereld. Wanneer de beloften, die ondanks alles deze tijden in zich dragen, vervuld zijn, dan zal men zich pas kunnen realiseren, wat denken werkelijk betekent. Dan zal men weten, hoe de gedachte de sleutel is tot de poort van beleven, het

doorvoelen en erkennen en dat de ledigheid van de gezamenlijke gedeelde schijngedachte, van de galmende prediktoon en de gewichtige lezing wel voorbij zijn. Daarvoor in de plaats zal de mens komen die innerlijk gedreven wordt. Gedreven, wanneer het niet anders meer kan misschien door een wereld, vol van ruïnes, maar een mens die weer verder gaat. Een mens die dan misschien wordt tot, wat men thans nog spottend, een "übermensch" noemt. Übermensch, niet omdat men meer is dan een mens, maar omdat men meer mens is.

Ik kan hier natuurlijk nog weer een heel betoog bij op gaan zetten. Ik kan alles, wat ik hier gezegd heb, verder gaan rationaliseren. Ik wil dit echter niet doen, ik zou u maar vervelen, want ik zou mij moeten gaan beroepen op statistieken, op historische tendenzen en gebeurtenissen, op kosmische tendenzen en op cycli, die zowel astrologisch als anders waarneembaar zijn. Kortom, ik zou gehele reeksen van bewijsmateriaal op moeten gaan stapelen, dat in de ogen van velen van jullie wat minder interessant of belangrijk is. Het gaat mij op het ogenblik echter hoofdzakelijk om de conclusie.

Het denken in de mens zal zichzelf moeten hernieuwen. Op het ogenblik is de zelfstandige gedachte stervende in de mensheid. Maar met het verdwijnen van de zelfstandige gedachte sterft ook het mens-zijn af. Wanneer een of ander syndicaat met zijn berichtgeving uw denken bespeelt, wanneer een of andere prediker uw geloof voor u bepaalt, wanneer een of andere politieke beweging bepaalt, hoe u zult leven, u sociaal bewegen en denken, wanneer een staat uw economische omstandigheden bepaalt, dan hebt u niets meer om te strijden en te denken. Dan kunt u zich rustig bezig laten houden door de verdwazende beelden van film en de verdwazende klanken van radio. Dan kunt u zich verliezen in het zinloze, zo u dit wilt. Maar in het zinloze u zelf verliezende, verliest u ook het werkelijk mens-zijn. Dan blijft alleen nog maar het dierlijke egoïsme. Wie daar bovenuit komt, wie de ban verbreekt die thans de mensheid tracht te kluisteren in een geformaliseerd zogenaamd denken, waarover niemand meer werkelijk macht heeft, zal weten: dit is de tijd van een nieuwe geboorte. De tijd van een nieuwe mensheid. Dit is de tijd van uitverkiezing.

Zeker, ik ben niet zo Christelijk, dat ik bv. Johannes Openbaring als een handleiding wil nemen voor de komende tijden. Maar dit kan ik u wel zeggen: in deze tijd wordt bepaald, wie geestelijk in staat zal zijn als mens voort te leven, wie hetzij in de geest, hetzij in de stof, de nieuwe richting zal helpen geven aan de ontwikkeling van de voertuigen in de stof, zoals noodzakelijk is voor een verdere bewustwording van de geest. In deze dagen wordt beslist over oorlog en vrede, ook wanneer de vrede schijnbaar nog lange tijd kan blijven. Deze dagen bepalen, of de mensheid een geestelijk gewin zal vinden of een ondergang.

Daarom is mijn conclusie voor deze avond: laat u niet leiden bij uw denken, ook niet door ons. Laat u door niemand werkelijk leiden bij uw denken. Aanvaard zeker de hulp, die een ieder u kan en wil geven, maar blijf voor alles uzelf. Of ik hier nu met veel elan iets betoog, of dat er een dominee is die met gewichtige stem u zijn argumenten voorlegt, of een grappemaker op de radio die u zijn gedachten als een grapje brengt, beschouw ze, maar denk zelf na. Zie dit niet als uw werkelijkheid, als uw wereld.

Er is meer in die wereld, dan de mens zich meestal realiseert; er is een intenser beleven mogelijk. Een intenser ervaren ook, dat nieuwe gedachten kan geven en nieuwe drijfveren tot een hoger doel. Ik kan u geen 1000-jarig rijk beloven. Maar wel kan ik u een mensheid beloven, die ver boven het huidige peil uitgaat, want dat is de zekerheid. Ik kan u geen wereld beloven met fantasiesteden, waarin enkel de machines werken en de mensen spelen of dromen. Maar wel kan ik u een mensheid beloven, die zich baserende op de restanten van de huidige wetenschap, een beheersing van de materie gewint, die meer dan groot genoeg is om daarop een werkelijk geestelijke beschaving te baseren. Ik kan u een mensheid beloven, die het materialisme omzet in een nieuw bewustzijn. Een wereld, waarin het materialisme wegvalt en een realisatie van nieuw beleven en nieuwe mogelijkheden daartoe voor elke mens tot een van de normale factoren van het alledaagse bestaan zal gaan behoren.

Daar gaat het heen. Zeg mij niet: dit alles klinkt mij zo ledig. Ik weet het wel, u beleeft dit alles misschien zelf niet. Maar er is u de laatste keren steeds weer gezegd: denk, mens, denk rationeel, denk vrij. Ervaar in jezelf. Verwerk zelf. Men heeft u misschien niet duidelijk genoeg gezegd waarom. Ik heb getracht u dit dan in dit betoog duidelijk te maken. Ik heb getracht u te tonen, hoe eens een enkele flits van bewustzijn het verschil maakte tussen mens en dier. Ik hoop, dat u zult begrijpen, dat juist hierom een zelfstandig zoeken en denken, een streven naar het juiste en het goede noodzakelijk is. Niet terwille van de mensheid en de stoffelijke waarden, maar terwille van iets Hogers, dat je erkent. Terwille van een moment van geestelijke zonlicht, dat de

oplossing is van alle problemen van het heden, het begin van een nieuwe wereld, een nieuwe era. Een tijdperk, waarin de bedreiging van de atoombom geen betekenis meer heeft, waarin de oude leringen en filosofen misschien vergeten zullen worden en godsdiensten ten onder zullen gaan. Maar een tijdperk, waarin meer dan ooit waar zal zijn, dat de mensen van goede wil samen zullen zijn in het Koninkrijk Gods en gezamenlijk zullen vervullen de Kosmische Wetten. Zo zullen wij komen tot een groter bewustzijn en een groter intensiteit van leven, zoals thans slechts voor zeer weinige misschien bereikbaar is.

Zo, dit is dan voor deze avond mijn bijdrage. Ik geef het woord over aan de volgende spreker. Goedenavond.

DE SWABHAWAT

Goedenavond, vrienden,
Het tweede onderwerp is naar eigen keuze.

Reactie: Zou u willen spreken over Swabhawat? Is dit ooit te boek gesteld, of nog ergens te vinden. Wanneer is de filosofie ontstaan?

Spreker: Een reeks van heldendichten en leringen, waarin een zekere wereldbeschouwing verwerkt is. Oorspronkelijk neergelegd in Sanskriet en gedeeltelijk behouden binnen Hindoe leerstellingen; op het ogenblik, indien ik mij niet vergis, gedeeltelijk nog toegankelijk voor de moderne mens, zelfs in vertalingen. Er bestaan niet volledige, maar redelijke nauwkeurige Engelse vertalingen van. Er bestaat ook een nog betrekkelijk goedkope uitgave. Er bestaan ook gedeeltelijke weergaven in meer particuliere uitgaven.

In Nederland vinden wij bv. een particuliere Nederlandse vertaling en daarnaast een reeks van uittreksels. Indien ik mij niet vergis in druk ook, maar gehectografeerd (vermenigvuldigd; Red.), of zoiets; verder een betrekkelijk volledige en gedrukte editie in Duitsland, een particuliere uitgave. Zij wordt verstrekt door bepaalde leraren daar, maar is de laatste tijd, naar ik meen, ook verkort in de handel gekomen. Fragmenten van de Swabhawat en gedeeltelijke vertalingen, of citaten in meerdere boeken, hoofdzakelijk verzamelwerken en verhandelingen in boekerijen en ook sommige gespecialiseerde boekhandels in Zwitserland. Deze reeks van leer en heldendichten is dus zeer zeker niet teloor gegaan. Het is geen Bhagavat-Gita. De verhalende vorm wordt niet sterk achtergesteld bij filosofische en beschouwelijke argumenten.

Laten wij dan maar eens gaan kijken, wat de inhoud is. De gehele inhoud van de Swabhawat is gebaseerd op de wederkerigheidsgedachte. De gehele filosofie, die zo ver ik na kan gaan, stamt uit de vroeg Indische beschavingen en stelt de wereld als een soort spiegeling. De nadruk ligt altijd weer op de wederkerigheid tussen oorzaken en verschijnselen. Een prediking van zekere interpretaties dus van oorzaak en gevolg. Hier en daar mankeren er zelfs elementen, die ik er wel graag in gezien had. Zo mankeert over het algemeen het begrip God als zijnde een Kracht, ook deel hebbend in de huidige Schepping. Wij vinden daar God wel als oorzaak van het bestaan terug, maar niet als een handelende en bewuste factor. Dit laatste is m.i. wel een fout. Daar staat tegenover dat juist de leer van de bewustwording, zoals zij in dit werk geschetst wordt, wel zeer doelmatig en duidelijk uiteen is gezet.

Om in het kort hiervan een paar punten weer te geven: Een mens leeft. Dit leven bestaat uit een reeks van oorzaken. Het projecteert zichzelf in de wereld. Nu is het woord "projectie" een gevaarlijke, maar vage term. Maar je zou dus kunnen zeggen: je ver-uit(erlijkt) de waarden, die in het "Ik" leven buiten het "Ik". Zo ontmoet het "Ik" buiten zich slechts datgene, wat het in zich bezit. Op grond hiervan is elke sentimentaliteit, elke overmatige gevoeligheid, elk overmatig begeren uit den boze. Beheersing is de eerste waarde, die noodzakelijk moet worden geacht voor het bewust mens-zijn. Op deze grondstelling is gebaseerd de gevolgtrekking, logisch en duidelijk: hoe kan immers de mens - of hij wil of niet - zich in zijn omgeving beheersen, indien hij niet eerst meester is van al hetgene hij zelf in de wereld uit? Wanneer je iets doet, moet je het bewust doen. Wanneer je iets bewust doet, moet je in je bewustzijn daaromtrent ook gelijktijdig meewerken (aan) de consequenties die op kunnen treden. Het is niet zo dat je iets doet en door toevallige omstandigheden dit of dat resultaat bewerkstelligd wordt, zegt deze leer. Integendeel,

wanneer u handelt, dan is het uw handelen, plus de waarden, die de oorzaak van dit handelen waren, die uit de omgeving andere ervaringen weer voor uzelf zullen doen ontstaan.

Je zou dus kunnen zeggen, wanneer iemand gaat dobbelen en hij is onzeker, dan zal hij zeker op de duur verliezen. Want zijn onzekerheid komt tot uiting in de onzekerheid van de resultaten. Naarmate hij meer verwacht te verliezen, zal hij meer verliezen. Naarmate de mens echter vollediger en intenser overtuigd is van het winnen en beter in staat is voor zichzelf de toestand te visualiseren, zal deze mogelijkheid ook eerder en meer verwerklijkbaar zijn. De beperkte overtuiging van winnen zal dus ook een perfect gerealiseerd winnen brengen, ongeacht de z.g. wetten van toeval, kans en mogelijkheden.

Wanneer ik iemand een klein lijden toevoeg, dat bij mij als drang werd geboren uit een kwaadaardigheid, dan is dit kleine lijden een verschijnsel, waarin voor mij vanuit de wereld juist de kwaadaardigheid in de eerste plaats tot uiting zal komen. Ik zal dus de wereld t.o.v. mijzelf kwaadaardig maken. Naarmate ik deze emotie feller in mijzelf heb gevoeld, zal de werking ook feller voor mijzelf kenbaar en door mij ook sterker ervaren worden. Zo zal ik - wat naar ik meende een kleine kwaadaardigheid te zijn - terug vinden in mijn wereld als iets, wat mij door kwaadaardigheid wordt aangedaan en mij dan misschien zeer pijnlijk en onevenredig groot lijkt. Maar het zal altijd in directe relatie en verhouding staan met de oorzaak.

Wanneer ik een leven beëindigd heb, zo stelt deze leer, zou dit moeten betekenen, dat een bepaald deel van mijn reeks van uitingen in mij nog niet beantwoord is. Onevenwichtigheid is in het Al niet mogelijk. Dientengevolge zal juist uit het niet beëindigd zijn van mijn leven in een geheel afgeronde vorm een hernieuwd leven voortkomen, waarin de nog niet afgewerkte zaken onmiddellijk hervat worden en verwerkt. Reïncarnatie dus. Een vorm van reïncarnatieleer, die over het algemeen zeer weinig waarde hecht aan een vertoeven in geestelijke tussensferen, enz. Overigens, m.i. wordt hier de vrije wil ook wel eens wat te veel buiten beschouwing gelaten.

Wanneer een mens deze leer volgt, dan zal hij niet streven naar ontzegging. Hij zal nooit een uiterste van genot, of van ontbering zoeken. Wel zal hij steeds zoeken van al hetgeen het leven biedt zó te genieten, dat hij in staat is het te verlaten zonder er sterk aan te hangen of er sterk naar te verlangen. Dat is een heel eigenaardig iets.

Vandaar steeds weer de voorbeelden die hierop steeds weer wijzen, in een soms bijzondere aardige en bondige dichtvorm. De mens, die zich ontzegt terwijl dit niet nodig is, omdat dit zijn wil is, schept voor zich door deze vrijwillige ontzegging de wetenschap, dat hij niet zich zal hoeven te ontzeggen, wanneer hij dit niet wenst.

Dit motief wordt sterk uitgewerkt. Wanneer ik mij ontzeg, zo wordt o.m. uitgedrukt, omdat ik mijzelf bewijzen wil en kan, dat iets voor mij niet noodzakelijk is, heb ik een beheersing getoond, niet alleen t.o.v. mijzelf, maar ook t.o.v. de omstandigheden. Wie honger wil lijden, zal geen honger hoeven te lijden, wanneer hij niet wil. De beelden worden wel eens wat ver doorgevoerd hier en daar, maar toch alles bijeen een zeer interessante filosofie. Verder zijn hierbij nog een paar, vooral voor mij persoonlijk, uiterst interessante kwesties.

Op een gegeven ogenblik wordt n.l. het probleem hel en hemel ook hier gesteld. Maar het wordt niet gesteld in de algemeen gebruikelijke vorm. Het komt neer op het volgende: een erkennen van eigen onvolledigheid is hel. Erkennen van eigen bereiken is hemel. Hemel en hel zijn krachtens deze leerstelling niet een aparte toestand of wereld, gebonden aan plaats of persoonlijke toestanden, maar treden op gedurende alle levensfasen. Onverschillig in welke vorm men bestaat, of waar. Het begrip "hemel" brengt verder met zich, dat door de bereikte gelukstoestand een beter aanvaarden van het Al mogelijk wordt en in deze aanvaarding dus het "Ik" zelf beter zal worden gerealiseerd. Hier komt weer de spiegelingsgedachte naar voren.

Hoe meer ik het Al accepteer, hoe meer ik mijzelf ook accepteer en dus ook mijzelf ken. De zelfkennis zal uiteindelijk leiden tot een zodanige beheersing, dat men in staat is alle capaciteiten die in het wezen "Ik" schuilen, ongeacht welke en in welke wereld, te gebruiken naar eigen oordeel en keuze. Men zal hierdoor bv. in staat zijn zieken te genezen, doden op te wekken, te profeteren en terug te grijpen in het verleden, op meerdere plaatsen gelijktijdig aanwezig te zijn enz.

Ook dit wordt in de meer volledige kopieën van de Swabhawat naar voren gebracht. Rest ons alleen nog de vraag: is deze leerstelling goed of kwaad? Het antwoord wordt heel gevaarlijk, want ik mag deze leer zeker niet veroordelen. Daarvoor toont zij ons teveel van de werkelijke bewustwording van de mens en kan zij teveel bijdragen tot de ontwikkeling van de eigen mogelijkheden. Maar er is een punt, dat voor mij hierin ontbreekt. Een heel belangrijk punt. Deze

gehele filosofie toont mij een gebrek aan de erkenning van het kosmische begrip van de Liefde. Liefde gezien als principe van de eenheid in het Al, werkende in ons en in ons realiserende alle mogelijkheden ten goede, die in het Al bestaan. Juist dit wordt op de achtergrond geschoven. Daarvoor in de plaats zien wij weliswaar een mogelijkheid tot training, een mogelijkheid tot weten in welke tijd je hebt geleefd en hoe, de mogelijkheid je ook hier te herinneren in welke sferen je hebt bestaan en waarom. Een ontwikkeling van alle capaciteiten, stoffelijk en geestelijk. Want daarin voorziet deze leer. Maar zij begrenst het "Ik". Zij kent niet de kosmische eenheid als een mogelijkheid tot warm innerlijk ervaren. Alleen maar als een koel nuchter aanvaarden van het niet beleefbare.

Wanneer je mens of geest bent en je hangt nog een beetje aan je eigen "Ikje", dan lijkt juist dit leven zonder banden, als hier gepropageerd, zinloos. Alleen maar gebonden door wetten zijn, is zo koud. Dan leef je in een soort van gevangenis. Naar mijn mening kan niet iedere mens dit zo aanvaarden en verwerken. Daarom zou ik persoonlijk naast deze leer - zo u zich daarvoor interesseert en die navolgt - ook zeker niet vergeten de eenheid die bestaat tussen al het geschapene en de Schepper, tussen ons en de Schepper en al het geschapene. Banden, die voortvloeien uit een eenheid van wezen, niet slechts uit een kille wet van oorzaak en gevolg. Leven niet alleen maar als een resultaat van koude, nuchtere waarden, maar ook het resultaat van een beleven, dat woorden schuwt, omdat het daarin geen uitdrukking meer kan vinden.

Vraag: Stamt die leer uit 18.000 v. Chr, toen de Hindoes de eerste beschaving kregen uit de Gobi?

Antwoord: Het begin en de oorsprong van deze leer zou ik ongeveer 30.000 jaar geleden willen leggen. De ontwikkeling van de leer, zoals in het werk neergelegd, is pas ongeveer 10.000 jaren geleden voltooid. Het hoogtepunt van prediking en beleving zal voor deze leer ongeveer 5 à 6.000 jaar in het verleden liggen. Er is echter wel sprake van een leer, die oorspronkelijk in de Gobigebieden is ontstaan, verwerkt werd onder meer door de bergstammen, die haar weer naar het vlakke land hebben teruggebracht.

Ik geef nu het medium vrij.

Goedenavond.

DE WEG TERUG TOT GOD

Goedenavond vrienden,

Wanneer wij wat lichter onderwerpen hebben behandeld, komt daaruit voor ons de behoefte en noodzaak te spreken over ernstiger punten. Ernstig, omdat zij ons eigen leven zo zeer betreffen. Het is soms goed te spreken over de uiterlijke dingen. Maar buiten de uiterlijke dingen ligt de vreemde, haast ongekende wereld, in ons. Een wereld, waarvan de mens weinig weet en die toch zo buitengewoon belangwekkend, ja, bovendien vaak beslissend is voor ons eigen bestaan en leven. Daarin zijn natuurlijk veel waarden, die wij kunnen beschouwen. Maar een ding wil op deze avond meer in het bijzonder belicht worden.

Wanneer u op deze wereld leeft, heeft u voordien geleefd. Lang voordat u deze wereld de laatste keer hebt betreden, hebt u reeds in menselijke vorm uw lot volbracht. U bent teruggekeerd. Voordat u mens was, bent u als plant of dier, op deze wereld geweest en voordien hebt u bestaan temidden van de gloeiende gassen, in de ijle kaalten van een pas geboren Al. Laten wij dan gezamenlijk zoeken naar de redenen van deze terugkeer, naar de betekenis van deze weg, die ons als een geestelijke trap, trede na trede draagt tot een doel, dat wij nog niet geheel bevatten. Het leven zelf is een proces, dat voor ons zijn betekenis krijgt door het bewustzijn, zoals geschreven staat in verschillende oudere leerstellingen en boeken: leven is ervaren. Ervaren zonder weten is echter geen leven. Ervaren, wij maken veel door. Wij zijn geplaatst in een wereld, die niet door ons zelf is voortgebracht. Een wereld, die wij niet kunnen ontraadselen, tenzij wij eerst de Kracht, Die haar voort heeft gebracht, beter leren begrijpen.

Over het probleem van de reïncarnatie vinden wij verder de volgende leerstellingen, die vergaard uit verschillende bronnen, door mij hier achtereenvolgens geciteerd worden.

Te weten dat men leeft is belangrijk. Te weten, dat men geleefd heeft, is belangrijker. Doch het belangrijkste van alles is te weten, dat men leven zal. Want wie weet, dat hij leven zal,

weet ook, dat zijn huidig leven mede zijn toekomst bepaalt. Wie zijn huidig leven ervaart, zal weten, dat zijn verleden mede bestemd heeft, wat zijn huidig ervaren is. Leven in werkelijkheid wil zeggen: de eenheid begrijpen, die bestaat tussen de vele vormen, waarin men werelden betreedt, bewustzijn vergaart en het leven ondergaat. In een keten reit (rijgt; Red.) zich van het begin tot het einde van de Schepping het bestaan aaneen, schakel na schakel. Elke schakel staat afzonderlijk, zodat niet kan word en gezegd: gisteren was ik dit en dit heeft mijn vorm van heden bepaald.

Elk leven is een schakel voor zich afzonderlijk, volmaakt in zijn eigen waarden. Maar het bewustzijn, dat deze schakels ineen doet sluiten, voltooit de gang, die door elk van de schakels niet volbracht kan worden. Wanneer een schakel echter zou breken, zou de keten van bewustzijn haar betekenis verliezen.

Van God tot God gaat de mensenweg. Van God uitgaande, zal hij alle toestanden doormaken en alle sferen kennen, die in God bestaan. In de materie gekomen zal hij de materie leren kennen met alle toestanden en mogelijkheden die in de materie bestaan. Vandaar gaande zal hij erkennen de geestelijke waarden en wetende omtrent de materie ook de waarde daarvan, mede tot eenheid maken met alle beleven in zijn eigen wezen. Deze waarheden brengen met zich, een begrijpen van ons eigen bestaan. Wij kunnen niet zeggen, dat wij vandaag leven, maar dat wij gisteren niets gedaan hebben. Een vergelijkend beeld zal hier misschien een verheldering kunnen betekenen.

U bent in een vorig leven een Romeins krijgsman geweest. U hebt de vernietiging van vreemde landen gezien en geleefd, zoals een krijgsman deed in die dagen. In dit leven nu bent u een vrouw en hebt alle leed en alle ellende doorgemaakt, die maar uit een oorlog voort kunnen komen. Nu zou men geneigd zijn een verbinding te zoeken tussen de huidige verschijningsvorm - zowel qua sekse als qua ervaren - en de vorige. Dit is niet juist gezien. De vorm "krijgsman" staat geheel apart. De waarden, die de krijgsman heeft doorgemaakt, zult u zeker niet meer kunnen herhalen in de huidige vorm. Wel hebt u echter een bijzonder scherp bewustzijn gekregen van bepaalde mogelijkheden en toestanden in uw vorige bestaan. In het huidige bestaan zult u dus angsten kennen, die uit dit innerlijke weten voort kunnen komen. Deze angsten bepalen dan uw beleven van feiten, die op zich geen enkele samenhang hoeven te vertonen met hetgeen u vroeger hebt beleefd of doorgemaakt. De consequentie hiervan is nu duidelijk. Alle leven, alle bevoertuiging of wel belichaming, onverschillig in welke sfeer of welke wereld dan ook, is geheel onsamenhangend met alle vroegere bevoertuigingen. Het lichaam van elke wereld is een product van die wereld en haar omstandigheden en zal geheel aangepast zijn aan de mogelijkheden en toestanden in die wereld. Het zal belevingen mogelijk maken, zoals zij juist in die wereld ontstaan en meer niet. Daarnaast kunnen wij echter zeggen, dat ons eigen bewustzijn omtrent andere werelden en vormen en onze ervaringen ervan, meespeelt in ons ervaren van elke nieuwe wereld.

Reïncarnatie is een kwestie van bewustzijn. Wie voor zichzelf de sleutel ontsluiten kan van het bewustzijn omtrent vroegere ervaringen, mag zich dan ook niet beroepen op zijn toestand, positie, zijn plaats in huidig of vroeger bestaan. Wel mag men zich beroepen op hetgeen men heeft doorgemaakt in die werelden. De herinnering van de beleving is het belangrijkste.

Wanneer wij gaan van God en tot God, zoals hier wordt gesteld, moet de reeks van ervaringen, die wij doormaken tevens een reeks van bewustwordingen zijn, die elk voor zich ons nader brengen tot God. Dit wordt ons duidelijker, wanneer wij ons zowel met de vroeg-christelijke als de oudere heidense filosofen bezighouden, die vanuit zich het probleem "Gaan tot God" belichten. Zij komen immers allen ongeveer tot de volgende conclusie.

Indien de Schepper ons geschapen heeft, moet dit met een doel zijn geschied, want een doelloosheid kan men in een God niet aanvaarden. Ziende, dat wij ons bewust worden van dingen, kunnen wij dus aannemen, dat ook God zich hiervan bewust wil worden.

Zo stelt de oosterling, dat God droomt over Zijn eigen Wezen. De Christen zegt dat de Schepper Zich vervult in Zijn Schepping. De heidense filosoof zegt dat de Schepper Zich spiegelt in hetgeen Hij voortbrengt. Er moet een doel liggen in ons bestaan. Dit doel vanuit God te zoeken is natuurlijk heel mooi. Gelukkig zijn er ook denkers geweest, die dit uit een meer menselijk standpunt hebben belicht. Zij zeggen: wanneer God Zijn Wil in ons vervult en zo een gehele reeks van bestaansnormen ziet als een facet van Zijn eigen Wezen, dat Hij Zich geheel en volledig bewust wil realiseren, dan moet voor ons mensen de reeks van bewustwordingen inhouden een kennen van God, alleen in dit bepaald aspect. In een bepaald aspect, dus niet in zijn geheel... .

Want, zoals alweer geschreven staat in een van de oudste geschriften: het geheel van de Schepping kennen, wil zeggen, ook één zijn met geheel de Schepping. Indien ik één ben met geheel de Schepping, kan ik echter niet meer mijzelf zijn. Zo kan ik, mijzelf zijnde, slechts mijzelf kennen. Uit het kennen van mijzelf, kan ik komen tot een erkennen van de Kracht, Die mij geschapen heeft, zover als Zij overeenkomt met mijn wezen. Het leven is niet een streven om God in Zijn geheel te erkennen, maar slechts om God te erkennen, zover als Hij Zich openbaart in ons. Belangwekkend is ook een theorie overigens, die hieraan is geknoopt. Indien ik leef en er zijn duizenden mogelijkheden tot beleven, zo zal ik slechts enkele van die mogelijkheden realiseren. Maar indien ik een mogelijkheid niet besef, zal zij voor mij gerealiseerd worden. Zodra een bepaald beleven reeds als mogelijkheid in mij bestaat, zal ik het erkennen. Ik zal dan zelfstandig kunnen beslissen of ik dit beleven wens, of niet. Zo ja, is het slechts een bevestiging van hetgeen ik reeds ben. Indien een mogelijkheid tot beleven door mij niet gekend is, dus voor mij ongekende waarden inhoudt, kan ik haar noch beoordelen noch ontgaan. Want eerst in het beleven zelf kan ik de werkelijke waarde ervan leren kennen. Het resultaat is, dat juist t.a.v. de vrije wil hier een zekere dualiteit ontstaat. Enerzijds een Schepping, die ons dwingt te beleven. En wel ons dwingt te beleven in een bepaalde richting. Maar anderzijds een Schepping, die ons de mogelijkheid laat om uit eigen keuze bovendien bepaalde belevingen te herhalen, geheel volgens eigen inzichten en verlangen.

Dit wordt in een Boeddhistische filosofie verder nog als volgt bepaald. Gebonden aan het Rad des Levens gaan wij door alle werelden en beseffen niet, noch bestemmen, waar wij gaan. Maar wij weten en zien en kunnen zelf beslissen niet te zien. Daar waar wij niet zien, zijn wij ons niet bewust, daar waar wij echter zien, ondergaan en beleven wij volledig. Wie nu het bewustzijn zoekt, geeft zich over aan de kracht, die hem drijft, doch zoekt niet haar wezen te erkennen. Eerst zo zal het Eeuwige in ons vervuld zijn, zonder dat wij genoodzaakt worden het te ondergaan. Mijn vertaling hinkt hier in de laatste zinsnede wel iets, maar in ieder geval is de weergave van de inhoud geheel juist. Wij kunnen nu voor onszelf dus gedeeltelijk beslissen, wat wij willen ondergaan of niet, waarvan wij ons bewust willen zijn, of niet.

Onze wereld te beheersen is wel mogelijk. Wij kunnen onze gedachten scholen, ons verlangen, ons begeren, onze angsten meester worden. Wij kunnen echter deze waarden niet helemaal uit ons wezen elimineren, te niet doen. Dit is al mogelijk door het feit, dat een vernietigen van ons wezen als zodanig in zou houden. Wij zijn echter wel in staat de wijze, waarop deze krachten in ons tot uiting komen geheel te beheersen en te regelen.

Wij kunnen dan zelf kiezen, wat wij willen ervaren, zowel uit wat ons wordt opgelegd, als uit wat ons als mogelijkheid tot beleven wordt gegeven. Indien wij echter niet meer begeren of vrezen in onze wereld, zullen wij gaan zoeken naar de weg, die voor ons algehele Vrede betekent. Vrede, die meer is dan vreugde; Vrede, die meer betekent dan vreugde of angst. Een zoeken naar deze Vrede zal inhouden, dat wij ons niet meer de tijdelijk voor ons geldende waarden zullen trachten te realiseren en al wat nu kenbaar rond ons bestaat, maar wel ons zullen trachten bewust te worden van de Kracht, die in al deze dingen schuilt.

Een kluizenaar uit de 4de eeuw drukte dit heel aardig uit toen hij zei tot zijn leerlingen: "Ik zeg u, geheel de wereld is voor mij het beeld van Jezus. Hem beleef ik, al het andere erken ik niet; zo ben ik met Hem al mijn dagen en mijn lichaam vraagt noch vreest, want mijn wezen wordt verzadigd door Zijn nabijheid". Een zeer Christelijk beeld. Zet nu eens in de plaats voor Jezus elke willekeurige naam, die uw voorstelling van God en Kosmische Kracht omschrijft. Dan is hierin voor een ieder al het raadsel opgelost van de werkelijk bewuste en werkelijk waardevolle beleving, die Vrede heet. Indien wij in wat rond ons is, slechts een Kracht zoeken en bewust al het ander uitschakelen, dan komen wij tot een misschien zeer eenzijdige, maar niettemin voor ons wezen voldoende bevredigende en juiste oplossing van het bestaan.

Nu wordt echter in stoffelijke en lagere geestelijke werelden ons wezen vaak betrokken in toestanden en situaties, die geen negatie verdragen. De oplossing hiervoor is ook al even eenvoudig, indien wij ons maar realiseren, dat wie het begeerde erkent in alle dingen door het dienen en handelen in alle dingen, toch steeds slechts vervult wat hij nastreeft.

In Jezus' leer wordt dit ook gezegd: "Wie handelt terwille van de Vader, handelt met de Vader. Wie met de Vader is, is geborgen in Zijn Rijk en Zijn Liefde". Het is heel eenvoudig. Niemand kan van u verlangen, dat u volmaakt bent. Niemand zal van u vragen, dat u door kunt dringen in vele grote esoterische geheimen en u ten volle bewust van alle filosofieën die daartoe kunnen leiden, geheel de werkelijkheid realiseren zult. Maar u kunt zich wel realiseren hoe de Goddelijke Kracht in alle dingen rond u werkzaam is. U kunt zich ook realiseren hoe juist deze Kracht bewust

moet worden gemaakt voor anderen en geuit moet worden juist door uw reactie op deze Kracht. Met een prediking kun je de Kracht Gods niet openbaren, want het woord is voor Zijn Wezen en Waarheid veel te beperkt. Maar de handeling, de overgave van het eigen wezen in het nastreven van een doel is vaak de meest begrijpelijke en meest doeltreffende weergave van hetgeen men beleeft.

Deze doeltreffende weergave moet worden gezien als de enige werkelijke en als doel hebbende weg voor iedere mens. Indien iemand lijdt, is God of een deel van God, door een mens verstoet, zij het bewust of onbewust. Wanneer iemand vreugde ervaart, dan heeft hij zijn God gevonden in een bepaald iets of in een bepaalde beleving. Maar daarbij sluit hij God nog uit in zijn andere uitingen. Is hij zich hiervan bewust, dan wordt het beleven op zich voor hem eenheid met een kennen van God. Is men zich bewust van de oorzaken van lijden als een uiting van eigen strijdigheid met de Waarden van de Kosmos, de Werkelijkheid van God, dan zal elk streven naar die eenheid tevens het lijden teniet helpen doen. Er bestaat geen tussenweg. Je kunt niet marchanderen met Eeuwige Waarden. Wel kun je in jezelf steeds er naar blijven streven je altijd duidelijker en sterker bewust te worden van de hogere krachten, die in alles rond je zijn en zonder uitzondering, onverschillig of het voor je beleven en oordeel licht of duister is, zich openbaren. Door deze realisatie vindt men God in alle dingen en vindt men in zichzelf een eenheid met God, die een vrijdom van begeerten betekent en een overwinning van alle angsten in een eenheid met al het zijnde.

Hiermee heb ik mijn korte les besloten. Ik geef het woord over aan de volgende spreker. Goedenavond.

EEN ANDERE KIJK OP REINCARNATIE

Goedenavond vrienden,

Na deze grote wijsheid zal mijn eigen bescheiden poging u nog iets mee te delen, u kinderlijk misschien schijnen. Maar ik verzoek u te bedenken, dat zo de vorm kinderlijk is, de poging tot waarheid toch even oprecht blijft.

Er was eens een oude vrouw, die zich in het leven beklagde over het lot. Zozeer waren haar verwijten aan de Eeuwige gegroeid tot een storm, die zelfs de Hemelse Hof beroerde, dat zelfs de Opperste Rechters zich om haar bekommerden. Zij wilden zich nu verrechtvaardigen, omdat de Goden nu eenmaal rechtvaardig moeten zijn, zelfs in de ogen van de mensen. De Goden brachten de oude vrouw omhoog tot in de Hof en lieten haar haar klachten uitspreken. Doch toen zij geëindigd had, toonde men haar haar leven. Zij zag, hoe zij zich als meisje verzet had tegen een huwelijk, dat haar bestemd was door haar eerbiedwaardige vader. Zij zag, hoe zij zichzelf hierdoor veel (ellende) gebaard had. Door het verwerpen van de eerste pretendent werd zij uiteindelijk de gade van een oude man aan wie zij verkocht werd terwille van de bruidsschat. Zij zag, hoe zij door haar geloof aan astrologen te weinig aandacht had gehad voor de behoeften en verlangens van de mensen rond haar. Zij zag, hoe haar zuinigheid in feite een willekeur was geweest, waardoor zij haar dienaren van zich vervreemde. Zij zag, hoe haar klacht tegen de Goden slechts een vorm van zelfbeklag was zonder feitelijke redenen. De Rechters zeiden haar: "Zie, dit was uw leven. Alle mogelijkheden waren u gegeven. U hebt ze echter niet gebruikt. Hoe wilt u nu verder gaan?" De oude vrouw dacht na en sprak: "Indien Gij, zeer oude en eerwaardige Rechters het mij toestaat, zal ik terugkeren op de wereld en beginnen, zoals ik eens begonnen ben, opdat ik zou leren mijn fouten te vermijden". Maar toen klonk het door de Hal van de Rechters: "Zoudt gij willen herhalen, wat reeds eeuwig is? Eeuwig zal u bijblijven wat gij reeds ervaren hebt. Zo keer terug op uw wereld, niet naar uw wens, doch naar onze bestemming... ." Zo stierf de oude vrouw. Toen men haar begraven had, trok haar geest uit en zocht zich een nieuwe woonplaats. Zij werd een jonge man. Zij groeide op en werd geleerd. Ofschoon jong, kende hij al ras 4000 lettertekens, die hij met verfijnde penseelstreken neerzette; verfijnd en toch kunstvaardig. Zo rees de jonge man tot hoog aanzien. De vrouw, die hij huwde, was zijn aanzien (eer; Red.) en niet zijn verlangen. Het genot, dat hij zocht, verging voor het zijn lippen bereikte en de drank des levens was hem bitter als gal.

Zo klaagde hij tot de Goden en sprak: "Gij hebt mij onrecht gedaan. Gestreefd heb ik heel mijn leven, doch geen vreugde heb ik gevonden... ." De Goden namen hem toen op naar de Hal der Rechters en toonden hem, hoe hij een oude vrouw was geweest en ook toen dezelfde klachten had gesproken. Zij zeiden hem: "Aanzien hebben wij u gegeven, geld en goederen, eer boven

mate. Gij hebt de wijn des levens kunnen drinken. Maar in uw verwaandheid hebt gij u afgezonderd van de mensen. Gij hebt gemeend dat het teken, dat vloeide van uw penseel machtiger was en waardevoller dan de waarheden des levens. Keer terug en leef... ."

Zo keerde deze mens wederom naar de aarde terug. De man stierf, doch zijn ziel werd onmiddellijk herboren in het geslacht van een magiër. Het vrouwelijke kind, dat de ziel nu was geworden, leerde vele geheimen en beheerste vele machten. Maar het was onderworpen aan de belemmeringen, die de sekse nu eenmaal aankleven en binden aan huis en hof. In onvrede daarover klaagde zij en verweet de Goden dat zij niet rechtvaardig waren. Daar zij nog jong was, verscheen haar een hemeling, en die sprak: "Gij, die vele gaven en krachten bezit, eens waart gij een vrouw zonder gaven en maakte uw leven tot gal, het leven van anderen tot een kwelling. Gij waart wijs en een man. Maar in de beslotenheid van uw denken hebt gij de wereld uitgestoten. De gaven, die gij begeerde, bezit gij thans. De beslotenheid, die gij uzelf hebt opgelegd, is de uwe. Kies nu zelf uw weg... ." De jonge vrouw met haar grote magische krachten, die eerst had gedacht aan een wraakzuchtige, doch eerlijke zelfmoord, leefde verder. Zij gebruikte haar gaven om anderen te zegenen en leefde in hun leven. Zo werd zij zich bewust van een eenheid, die gaat boven alle begrenzingsen. Want haar geest wandelde reeds met de Goden, terwijl haar lichaam nog op aarde droomde. De gaven, die zij op aarde aan anderen gaf, werden haar tot zegen en heerlijkheid in hemelse zin... . Zo ontsliep zij waardig en oud en tredende voor de Rechterstoel in de Bovenwereld, hoorde zij de vraag: is de Schepper onrechtvaardig?

Zij antwoordde: "Neen, rechtvaardig is de Heerser der Hemelen, maar onrechtvaardig is de mens, die van zijn God verlangt, wat hijzelf wel kan, doch niet wil volbrengen". En zij verwierf een plaats van eer in de Hemelse Hof.

Daar hebt u mijn uitwerking van het probleem van de reïncarnatie. Reïncarnatie, het terugkeren op deze wereld, is voor velen een raadsel en een dreiging. Maar de dreiging vermindert en het raadsel wordt ons opgelost, wanneer wij begrijpen dat wij steeds weer slechts onszelf zijn. Zijn wij goed, zo zullen wij misschien nog terugkeren. Doch onze terugkeer zal een vreugde zijn. Doch falen wij, zo zullen wij steeds in lijden blijven falen, tot wij ons bewust worden van de noodzaak tot slagen door eigen streven. Een van onze dichters trachtte dit weer te geven en zei: "De bloesem vervloekt de wind, die haar doet dwarrelen als een regen. Zij kent dan ook niet de vrucht, die uit haar geboren zal worden." Daarin gaf hij weer het onbewustzijn van de levende mens die zich beklagt over het bestaan van lijden en dood, die zijn eigen bestaan doelloos schijnt te vinden. Hij begrijpt niet hoe zijn tijdelijke wezen een vrucht moet baren, die eeuwig is. De vrucht van een bewustzijn werd levend in hem en leeft in alle krachten.

Hierover is nog een aardige legende, die ik u nog wil voorleggen, voor ik besluit. Er was eens een drakenjager. Hij wist de draken te herkennen, ook wanneer zij in de gedaante van een waardig man of een schone vrouw zich tussen de menigte begaven op marktplaatsen, of tijdens het Feest der Lichten. Eenmaal nu zag hij een vrouwelijke draak van uitzonderlijke schoonheid. Wetende, wat zij was, noemde hij haar toch schoon. Haar schoonheid noemende, trachtte hij haar te voeren tot zijn huis. Zij gaf hem haar belofte te komen, wanneer hij haar de gebruikelijke huwelijks-gaven zou zenden. Zo zond hij een deel van zijn gevolg met vele rode dozen vol geluksgebak, met kleding, kostbaar borduursel, gebroken zilver en zij aanvaardde de gaven en kwam tot hem, gedragen in een rode baldakijn. Hij wist, dat zij een draak was. Maar eerst in zijn huwelijk heeft hij zich dit werkelijk gerealiseerd.

Hierin ligt nu de hele wijsheid des levens. Wij weten wel goed, wat slecht is. Wij weten ook goed, wat er voor ons noodzakelijk is en wat slechts begeerte. Maar wanneer wij in het leven deze dingen zien, dan is de schoonheid van het kwaad veel begeerlijker dan de wijsheid, zodat wij het kwaad dulden. Deze arme drakenjager leefde door een korte dwaasheid 30 jaar met een draak. Toen zij heenging kende hij de weelde van de vrijheid niet meer. Zo gaat het menige mens. Hij weet heel goed, wat het goede en wat het kwade is. Maar hij huwt het kwade, omdat het hem begeerlijk lijkt en leeft er lange tijd mee, zodat hij zijn bewustzijn verliezende, niet meer weet, hoe goed het is schoonheid en onschuld te kennen. Juist daarom is het een vreugde, wanneer de mens voor zichzelf zeggen kan: wanneer ik ook in dit leven een draak heb gehuwd, een volgend leven zal behoren aan de bloesem des levens, die mij een vreugde kan zijn. Geen dreiging dus in een terugkeer, maar de zekerheid, dat de bitterheid, die wij onszelf hebben gewonnen heden zal vervluchtigen, wanneer wij ons in een nieuw leven de zoetheid puren, die ons allen bestemd is.

Mijne vrienden, wanneer u draken gehuwd hebt, bedenk wel, zoetheid volgt op bitter. U, mijne vriendinnen, indien ook u niet kunt ontkomen aan de draak, die u al uw dagen volgt, dien hem

heden, waar u hebt gekozen. Dien in overeenstemming met uw eigen bewustzijn en zoek reeds nu voor uzelf het goede te erkennen, opdat het uw eigendom moge zijn in volgende vormen.
Goedenavond.